

Формування поведінки та рис особистості дітей із затримкою психічного розвитку не є наслідком лише хворобливого стану їхньої нервової системи. Зазначаючи впливу мікросоціального середовища (сім'ї та найближчого оточення), в якому вони проживають, отримують приклади взаємодії з іншими для наслідування, вони опановують відведене їм місце серед оточуючих (батьків, родичів, товаришів, однокласників).

Отже, особливості соціального розвитку дитини молодшого шкільного віку із ЗПР впливають на соціалізацію дитини та на її взаємини з батьками, однолітками і вчителями, а тому, потребують раннього вияву та корекції.

Література

1. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання [навч. посіб. для пед. та шк.психол.] / Т. Д. Ілляшенко, Н. А. Бастун, Т. В. Сак. – К. : ІЗМН, 1997.– 128 с.
2. Ілляшенко Т. Д. Аномальна дитина в школі: [навч.-метод. посіб.] / Т. Д. Ілляшенко, Н. М. Стадненко. – К. : ІСДО, 1995. – 120 с.
3. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка / В. М. Синьов. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 224 с.

Фурдуй С. Б.

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціальної
роботи, соціальної педагогіки та
фізичної культури Ізмаїльського
державного гуманітарного
університету

ФАНДРАЙЗИНГ – ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Кризові явища в системі освіти України та необхідність її постійного реформування є свідченням глибокої суперечності між змінними умовами соціального середовища та освітньою системою країни, її цільовими установками, змістом та технологіями навчання в інклюзивній освіті. До найважливіших чинників, що спричинили кризові явища у сучасній системі інклюзивної освіти і потребують втручання фандрайзера.

Сучасний науковець Н. А. Сайко [2, с. 149] стверджує, що фандрайзинг – з англійської, що дослівно означає «знаходження засобів» (fund – кошти, засоби, фінансування; raise – збір, віднайдення), фандрайзинг може бути внутрішнім і зовнішнім: внутрішній фандрайзинг здійснюють самі члени організації (загальноосвітнього навчального закладу); для здійснення ж зовнішнього фандрайзингу запрошують спеціаліста-консультанта чи експерта. Серед найбільш розповсюджених суб'єктів у площині реалізації фандрайзингу – міжнародні і вітчизняні добродійні фундації й донорські організації. Їх на сьогодні класифікують таким чином: асоційовані (корпоративні) добродійні фундації, які створюються певною комерційною структурою (банком, технологічною чи виробничою корпорацією тощо); державні (або міждержавні) добродійні фонди, що створюються і фінансуються урядом певної країни (країн); незалежні (приватні) фундації, що створюються приватною особою чи групою осіб (найчастіше, пов'язаних родинними зв'язками).

Дослідження О. В. Чернявської та А. М. Соколової [3] свідчать, що в сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі підходів щодо категорії «фандрайзинг» дозволяє сформулювати наступне визначення: фандрайзинг – це професійна діяльність щодо мобілізації фінансових та інших ресурсів для реалізації соціально значущих і науково-дослідних неприбуткових проектів, яка вимагає спеціальних знань та навичок фандрайзера, що можуть вплинути на прийняття позитивного рішення

донора. Суб'єктами фандрайзингової діяльності є неприбуткові організації, які займаються пошуком джерел фінансування та інших необхідних ресурсів для реалізації проектів. Об'єктами фандрайзингу виступають різні категорії донорів, основними з яких є благодійні фонди, приватні особи, корпорації та бізнес-структури.

Велику роль у проведенні ефективного фандрайзингу відіграє участь волонтерів. Волонтерський рух має велике значення у багатьох країнах світу. Так, світовий рейтинг благодійності сформовано за допомогою трьох складових: грошові пожертви, волонтерський рух та допомога нужденним. У першу трійку країн світового рейтингу волонтерської роботи у 2013 р. входили: Туркменістан (задіяно 58 % населення країни), Шри-Ланка (46 %), США (45 %). Україна поряд із Великобританією, Казахстаном і Монголією зайняла 26 місце (29 % населення) (в 2011 р. – 28 місце), Росія – 75 місце (17 %) і останнє 131 місце належить Китаю, Греції, Тунісу тощо (4 %), 2011 рік був оголошений Європейським Союзом роком волонтерства у Європі [4].

Про визнання нашою державою волонтерського руху як підвалини громадянського суспільства та збільшення його ролі в Україні свідчить прийняття Верховною Радою у 2011 р. Закону України «Про волонтерську діяльність». Згідно цього Закону: «волонтерська діяльність – добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання волонтерської допомоги... Волонтерська діяльність є формою благодійництва» та «ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, безкорисливості, неприбутковості», а «волонтер – фізична особа, яка досягла вісімнадцятирічного віку і здійснює волонтерську діяльність на добровільній та безоплатній основі» [1].

У 2011 р. фондом Східна Європа було ініційовано конкурс «Корпоративне волонтерство в Україні – 2011», метою якого було ознайомлення з практиками бізнесу, що допомагають у вирішенні гострих соціальних і екологічних проблем суспільства. Організатори прагнули показати, як за допомогою бізнесу, інвестуючи невеликі кошти, знання та робочий час співробітників, можна допомогти вирішити нагальні проблеми у різних сферах життя суспільства: дітей-сиріт, дітей артистів, дітей-інвалідів, вразливої молоді, сприяючи їх адаптації до соціального життя.

Волонтерська діяльність є невід'ємною складовою фандрайзингу, оскільки за допомогою досвідчених волонтерів можна охопити більшу кількість донорів, до яких необхідно звернутись особисто. Також волонтери можуть допомогти у проведенні додаткових благодійних акцій по збору коштів в організаціях, закладах освіти, на вулицях, проінформувати населення чи цільові групи відносно даної проблеми та шляхів вирішення тощо, тобто в цілому допомагають фандрайзерам з економити час та здобути більш високий результат.

Розглянемо деякі фандрайзингові проекти інклюзивної освіти за рубежом та в Україні.

«Арка Анкорідж» є приватною неприбутковою організацією (США), яка спеціалізується на обслуговуванні дітей та дорослих, які мають проблеми з розвитком інвалідності чи проблемами психічного здоров'я, щоб вони могли вести багате, повне, задовільне життя гідності та цілі. «Арка Анкорідж» була акредитована через CARF з 2014 року. «Арка Анкоріджа» - це розділ «Арка» Сполучених Штатів, організація з низкою людей, що нараховує понад 140000 чоловік, які є членами близько тисячі штатів та місцевих осередків по всій країні. «Арка Анкорідж» була заснована в 1957 році невеликою групою батьків на самому початку загальнонаціональної зміни в тому, як наше суспільство думає про людей з обмеженими можливостями. Ця група батьків зібралася разом для боротьби за права своїх дітей з інвалідністю, як: право жити вдома, а не в інституті сотнями або тисячами; право на навчання в школі, коли «вільна державна освіта» не включала людину з синдромом Дауна або церебральним паралічем чи когось; право на

поводження з іншими людьми, бути членами спільноти, поважати, мати друзів, вирішувати, чого вони хочуть, і працювати на ці цілі, як і будь-хто інший [5].

Однією з фандрайзингових моделей є спеціальна школа-інтернат, де діти в вадами зору здобувають освіту, таке навчання переважно відбувається в сільській місцевості, де проживає незначна кількість людей на великій території. Варто зазначити, що, незважаючи на принципи децентралізації в освітній політиці, у коленому штаті країни є спеціальні школи-інтернати. В спеціальних школах-інтернатах переважно проживають сліпі діти-сироти, діти слабозорі мають змогу навчатися і в спеціальних класах масових шкіл, які знаходяться поблизу, одержуючи реабілітаційні послуги в спеціальній школі. Саме спеціальні школи-інтернати виконують функції ресурсних центрів з навчально-методичної та реабілітаційної роботи в певній місцевості. Навчаючись в масових школах учні з порушеннями зору можуть одержувати спеціальні освітні послуги в кабінетах корекційно-розвивальної роботи, де з ними працюють відповідні спеціалісти із штатного персоналу школи, або ця допомога надається фахівцями з консультаційних центрів, які функціонують, як окремі установи при державних департаментах освіти [4].

Прикладом позитивного впливу програми на педагогічну громадськість можна вважати запровадження Всеукраїнського фонду «Крок за кроком» (всеукраїнська благодійна, фандрайзингова організація, заснована Міжнародним фондом «Відродження» (м. Київ, Україна) та Міжнародним центром розвитку дитини (м. Вашингтон, США), що використовує підхід партнерства з державними та громадськими організаціями у реалізації програми «Інклюзивна освіта».

Сучасна програма «Інклюзивна освіта» спрямована на розробку ефективної моделі інклюзивної освіти, яка б забезпечувала успішне навчання дітей з особливими потребами в умовах загальноосвітньої школи за належної підтримки інших спеціалістів і батьків.

Важливо наголосити, якщо більшість людей знайдуть в собі можливість прийняти участь в фандрайзингових проектах розвитку інклюзивної освіти, то більш спроможним та якісним буде навчання дітей з інвалідністю в Україні.

Література

1. Про волонтерську діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 42. – С. 435.

2. Сейко Н. А. Формування практико-орієнтованих умінь майбутніх соціальних педагогів у процесі вивчення курсу «Соціальний фандрайзинг» / Н. А. Сейко // Педагогічні науки. Вип. 4 (86). – 2016. – С. 149-154.

3. Чернявська О. В. Фандрайзинг: навч. посіб. – 2-е вид., з доопрац. та допов. / О. В. Чернявська, А. М. Соколова. – К.: Алерта, 2015. – 272 с.

4. seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/fil_vi_152_45.pdf

5. <http://www.ussf.kiev.ua./activeproject/2/>

Черненко Т. В.

старший викладач кафедри дошкільної освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

МІЖВІДОМЧА СПІВПРАЦЯ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Інклюзивне навчання є одним з пріоритетних напрямків забезпечення рівного доступу дітей до якісної освіти, невід'ємною частиною освітньої реформи в Україні, світовою тенденцією, що віддзеркалює цивілізаційний рівень суспільства різних держав. За останні роки в питанні розвитку інклюзивного навчання наша держава